

PERPETUUM

Дејан Спасовиќ

MOBILE

кинетички скулптури
kinetic sculptures

Dejan Spasović

Отворено графичко студио Скопје
Open Graphic Art Studio Skopje
2009

Големата перипетија наречена уметност

Да се сирне внатре, во утробата на сверот отсекогаш била опсесијата на уметникот: да се растури неговата бит до последниот навој, штраф, односно да ја сведе на чиста квинтесенција од која понатаму би ја ре-создал, преку игра, во една нова реалност и логика - è тоа го нарекуваме уметност. Но оваа игра секако не е без цена.

На прв поглед, кинетичките скулптури на Дејан Спасовиќ делуваат како неугледни, дури несмасни направи создадени небаре се грешка на производителот. Во најмала рака, тоа се сосем прифатливи „ready-made“ дела составени од пронајдени предмети и делови од стари апарати (од кои некои датираат од времето на баба ми) според традиционалните принципи на ДАДА. Се чини дека овие чудни контрапции резигнирано демнеат во аголот, без посебна желба да ви се наметнат како привлечни или убави. Но, она што сепак е неодоливо е малата рачка која пркосно чека да ја завртите. И тогаш започнуваат перипетиите...

Палавоста со која овие механизми нè фасцинираат доаѓа до израз во круцијалната точка на творештвото на Спасовиќ, а тоа е симбиозата на човекот и делото, или, ако сакате, уметноста и животот. Во нивната речиси наивна механика мобилите на Спасовиќ немаат никаква задна намера освен една - таа да оживеат пред вас и со вас. Но при оваа ре-анимација, ние сме истовремено принудени да ја прифатиме конвенцијата на нашите сопствени акции. Од таму, субверзивноста на овие навидум безопасни справи чија комична појавност знае и да ве насмее, сепак не смее никако да се потцени. Иако брзо сфаќаме дека нивната „функционалност“ е соголена од било каква утилитарност, нивната основна перипетија е нивната тивка моќ да нè втурнат во една друга димензија: при нивната монотона динамика суптилно биваме вовлечени во еден тап ритам на бесполезни акции кои сепак полека, но прецизно нè потсетуваат на ужасната констатација дека веќе одамна сме биле вовлечени во светот на пост-индустрискиот хаос небаре како муви во пајакова мрежа. Затоа може да се каже дека овие мобили всушност играат улога на станици, само што овој пат ние самите сме соучесници во сопственото предавство.

Потеклото на Перпетум Мобиле, како некакви рудиментарни временски машини, всушност изронува од лакомоста на потрошувачкиот вирус чија неисцрпна глад го има започнато вечниот круг на бесцелно трагање по нови пронајдоци, трактанци и „корисни“ направи кои пак истовремено нè мамат да нуркаме уште подлабоко во вителот на шопинг треската и лажните наметнати потреби за луксуз и така без крај.

Сепак, Спасовиќ преку мобилите не му приоѓа на животот (па и на уметноста) исклучиво со иронија и сарказам кон безумната хиперпродукција на сè понови и „по-добри“ материјални производи. Преку инсистирањето на интеракцијата помеѓу набљудувачот и делото во чија игра истиот станува учесник/ творец/ аниматор, Спасовиќ ѝ дава на машината - скулптура една нова хуманост. Најубавото во тој процес е што границата меѓу двете тука веќе се губи.

Но, она што со сигурност може да се каже е дека во ерата на супер сјајни и ганц нови технолошки изуми, сексипилно дизајнирани апарати или раскошни палети на производи вешто рекламирани како статусни симболи на „моќ“ и „оригиналност“, мобилите на Дејан Спасовиќ во својата фрагилност и благороден смисол за хумор сепак нема никогаш да ве изневерат. Постои само можноста тие да ве разбудат од Големиот сон - па макар понекогаш и со клоца во мадињата.

The Grand Mischief We Call Art

Plunging into the belly of the Beast has always been an obsession of the artist; to dismantle its core to the last screw or spring thus reducing it to pure quintessence which he/she later would recreate, through play, into a new reality and logic this we call art. But this game doesn't come without a price.

At first glance, the kinetic sculptures of Dejan Spasović appear as cluttered, clumsy-looking contraptions arranged as though they were some factory fault. At the least, they could be accepted as legitimate ready-mades assembled from found objects or parts of old contraptions (some dating from the time of my grandmother) constructed under the traditional principles of Dada. It does seem as though these odd devices just lurk in the corner with no special urge to attract us or even stand out as pretty. But, what really is irresistible is their small handle inviting you to turn it. It is then when the mischief begins...

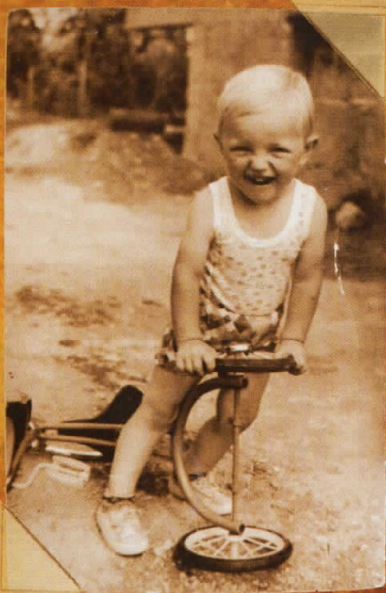
The fascinating craze of these mechanisms reflects the crucial point of Spasović's works - the symbiosis of Man and artwork or, if you wish, art and life. Spasović's mobiles conceive no hidden agenda except one and this is to come alive before you and *with* you. Yet, throughout this re-animation, we are simultaneously reminded of the obligation to accept the consequences of our own actions. This is precisely why we mustn't underestimate the subversive component of these seemingly timid machines whose comical appearance sometimes even makes us smile. Although their “functionality” is stripped bare from any form of utilitarian purpose, their main wickedness lies within their quiet power to draw us into a totally new dimension: during the monotonous dynamics we are subtly pulled into a dull rhythm of futile actions which yet slowly but precisely bring us with the frightening conclusion: we've been caught in the world of post industrial chaos long before we turned that tiny handle, just like flies in a web. Therefore, we could declare these mobiles as some sort of trap devices. However, this time we are the accomplice in our own betrayal.

In fact the history of the Perpetuum Mobile, as rudimentary time machines, derives from the greed of the consumer virus whose insatiable appetite has launched the perpetual cycle of pointless inventions, gadgets or appliances which then lure us deeper into the vortex of the shopping fever and the fake need for luxury over and over again.

Nevertheless, Spasović doesn't approach life (or art for that matter) strictly with irony and sarcasm toward the mindless hyper-production of novelties and “better” material goods. Insisting on the interaction between the observer and the artwork where the former becomes the actor/ creator/ animator, Spasović provides the machine with a new sort of humanity. The best part of this process is the actual fading of the borders between the two.

In the Era of super-shiny, crispy-new technological inventions, appliances with sex appeal and vast arrays of products skillfully offered as status symbols of power and originality, what we can definitely rely on is that the fragile mobiles of Spasović with their profound sense of humour will never let you down. There is however the possibility that they could awaken you from the Big Sleep even if this means an occasional kick in the balls.

Дејан Спасовиќ е роден во Скопје во 1974 година. Дипломирал на Факултетот за ликовни уметности (вајарство) во 1997 година. Во изминатите десетина години неговиот главен интерес се аудиовизуелните информации и интерактивните перформанси и скулптури. Тој војдно е активен на полето на музиката како член на неколку музички групи и проекти.

Некои од неговите скорешни дела: „Амајли“, интерактивен перформанс Музеј на современа уметност во Грац, „Визан лаунџ кафе“, интерактивен перформанс Прохелветија во Скопје, „Ритамот на кругот“, интерактивна аудиовизуелна инсталација ЦАЦ галерија во Скопје, „Златно руно“ интерактивен перформанс во Аполонија центарот во Стразбур, музички перформанс за „The Page Out Of Order“, проект на Јошико Чума изведен во Јапонија.

Сеопфатната цел на неговите дела е истражувањето на комуникацијата на релација уметник публика и обратно, како и работа и мешање на повеќе различни медиуми.

Dejan Spasović was born in 1974 in Skopje. He graduated from the Faculty of Arts in Skopje (sculpture department) in 1997. His main interest in the past ten years is focused on audio-visual installations and interactive artistic performances and sculptures. He is also actively involved in the music field as a member of several music bands and projects.

Some of his latest works: "Amulets", interactive performance - Museum of Contemporary Arts in Graz, "Vizan Lounge Café", interactive performance - ProHelvetia in Skopje, "Rhythm of the Circle", interactive audio-visual installation - CAC Gallery in Skopje, "Golden Fleece" - live artistic performances - Apolonia Centre in Strasbourg, live music performance for "The Page Out Of Order", project of Yoshiko Chuma implemented in Japan.

The overarching goal of his works is to explore the communication paths from the artist to the audience and vice versa as well as to facilitate the exchange and collaboration through a cross-media approach.

scp

swiss cultural programme
in the western balkans

“Поддржано од Швајцарска програма за култура во Западен Балкан”
“Supported by Swiss Cultural Programme in the Western Balkans”.